

STORA VILÅNGEN

Sjönamn: Stora Vilången **Kommun:** Storfors och Kristinehamn **Areal (km²):** 2.747
Höjd över havet: 126.6 meter **Avrinningsområde:** Vassgårdasjön, Vassgårdåälven, Övre kvarns älven, Varnan, Väneren och Göta älv **Maxdjup:** 11.5 meter **Medeldjup:** > 4 meter **Ekologisk status:** God **Kemisk status:** God **Försurad:** Ja, sjön kalkas. Bakgrunds pH (om kalkning inte skulle ske): 5.1. pH idag: 6.9.

Sjöförhållanden

Allmänt

Stora Vilången är en ganska så grund sjö med en botten av sten och sand. Den är cirka 4.5 km lång och 1 km bred. Mitt i sjöns södra del ligger Storön med en välvd höjd av rullstensgrus. Storön har ett stort bestånd av mycket gamla högresta furor. På Rutön och på några av de andra mindre öarna finns en tallskog av hållmarkstyp som är drygt 250 år gammal.

Tidigare hade Vilången sitt naturliga utlopp åt nordost till den närliggande sjön Kväggen. Men på 1570-talet hade hertig Karl planer på att anlägga en större bruksanläggning vid Bro (nuvarande Kristinehamn) och han lät manskap bryta en kanal från sjöns södra ände till Vassgårdasjön för att säkerställa en jämn vattentillförsel till det tänkta bruket via Vassgårdåälven ned till Bro.

Sedan 1939 har ett område av 108 ha (varav 35 ha land) i sjöns södra del varit skyddat som domänreservat, vilket övergick till att bli naturreservat 2004 efter beslut av länsstyrelsen.

Inom reservatet finns lämningar efter tre stenåldersboplatser där man har funnit flintor och flintavslag. Men även i norra delen av sjön finns fornlämningar, bl.a. på Metnäsudden.

Friluftsliv

Vid naturreservatets södra del finns ett vindskydd med eldstad. Om man föredrar att sitta närmre vattnet är det lätt att ta sig ut till Rutön där det också finns en eldstad. Genom reservatet går en stig efter stranden med fin utsikt över sjön och små vikar. Stora Vilången är lättillgänglig från olika håll och det är inga problem att hitta små fina sandstränder lämpliga för bad.

-Sportfiske

Ingår i Vilångens fiskevårdsområde. Fiskekort krävs.

Djur och växter

Mård har setts i sjöns närmsta omgivning och på stigen i naturreservatet sågs en vinter för några år sedan tydliga spår efter lodjur. Av lavar och tickor kan man se skägglav, gälllav, klibbticka, violticka, fnöskticka och björkticka.

-Fiskar

Abborre, gädda, gös och mört. Sparsamt med Lake, Braxen och Ål.

-Fåglar

Fågellivet, främst i den norra delen av Stora Vilången, har under flera år observerats av Johan Nilsson och han har antecknat sina observationer vilka går att ta del av i ett särskilt pdf-dokument märkt "Fågelobservationer Stora Vilången".

-Kräftor

Signalkräftor (tidigare endast flodkräftor).

-Växter

Maj-Britt Nilsson, Karlskoga Biologiska Förening har bistått med uppgifter om växter invid Stora Vilången. Hon skriver: cirka 1 km av norra delen av sjön är inventerad. I söder är ännu ej inventerat. De flesta av nedanstående arter finns i området kring Noländan och i samband med mossen väster om Metnäsudden, men kan även finnas på andra ställen i eller i närheten av sjön.

Blåsstarr	Småsileshår
Blåtåtel	Stagg
Brunven	Storsileshår
Flaskstarr	Strandranunkel
Gul Näckros	Säv
Gäddnate	Vass
Kallgräs	Vasstarr
Knappsäv	Vattenklöver
Knägräs	Vitag
Kärrdunört	Ängsull
Notblomster	Ärtstarr
Nålsäv	
Pors	

Stora Vilångens södra del och utlopp

Storön

Lillön

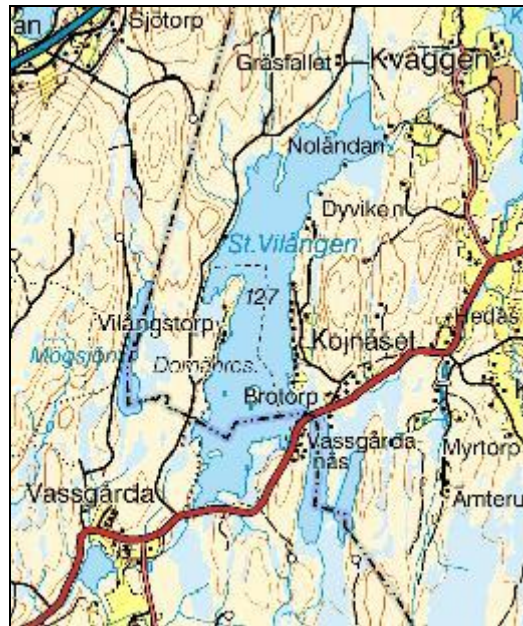
Stig i naturreservatet

Hackspett

Grillplats

Vägbeskrivning: Från Kristinehamns tätort är det ca 7 km till Stora Vilångens södra del. Man åker från centrum mot ICA Maxi, mot McDonalds vidare under E 18-bron och följer skylten mot Bjurtjärn. Framme vid sjön finns en liten parkering alldeles i anslutning till Stora Vilångens naturreservat.

Källor:

Fåglar: Johan Nilsson

Växter: Maj-Britt Nilsson

VattenInformationsSystem Sverige: <http://www.viss.lst.se/>

Sportfiskarna, Svenska Fiskevatten: <http://www.svenskafiskevatten.se/index.php>

Vattenstatus: [:HTTP://WWW.KRISTINEHAMN.SE/DOCROOT/FORVALTNINGAR/STADSBYGGNAD/SIDOR/VATTEN_ID5291.PDF](http://WWW.KRISTINEHAMN.SE/DOCROOT/FORVALTNINGAR/STADSBYGGNAD/SIDOR/VATTEN_ID5291.PDF)

Löf, AE. (1942). *Kristinehamns Historia Del 1*. Karlstad: Nya Wermlands-Tidningens Boktryckeri.

Värmland, Fiskevårdsområden i Kristinehamn:

<http://www.varmland.org/event.asp?typ=detail&id=5406&ty=2&su=9&lang=>

Fornsök: <http://www.fmis.raa.se/cocoon/fornsok/search.html>

Text och foto: Björn Broqvist, 2008-09-29.